

Rovvilt og beitesesongen 2021

Informasjon til beitebrukere, rovviltkontakter og kommunene i Innlandet

Brosjyren inneholder aktuell informasjon om rowilt og rowiltforvaltningen i Innlandet

SKADEFELLING

Etter 1. juni er det Statsforvalteren som behandler skadefellingsøknader, så lenge det foreligger en kvote for skadefelling av den aktuelle arten. Fellingstillatelser kan kun iverksettes hvis andre forebyggende tiltak mot skader er vurdert og funnet mindre eller ikke egnet for å avgrense skaden. Fellingsforsøket skal være avgrenset til et bestemt område og tidsrom, samt rettet mot bestemte individ(er).

Fellingsvedtakene kan du finne på: miljovedtaksregisteret.no

Søknad om skadefelling skal inneholde:

- Hvem søker (enkeltperson/beitelag mv.) og for hvilket område (beitelag/kommune).
- Informasjon om kadaverfunn: Totalt antall kadaver og savnede dyr, samt totalt antall dyr undersøkt av Statens naturoppsyn.
- Tidsrom for tap eller skade.
- Antall berørte saueiere.
- Antall sau som beiter i det aktuelle beiteområde.
- Opplysninger om det er gjennomført eller mulig å gjennomføre forebyggende tiltak.

Bistand fra SNO

I enkelte tilfeller kan SNO bistå i arbeidet med felling av rowilt. Rowiltkontaktene kan være behjelpelige med vurdering av alder på skader før og under en skadefellingsperiode. Bistand kan også bestå i kompetanseoppbygning og/eller erfaringsutveksling. Det er også mulighet for praktisk innsats under de samme fellingsvilkårene som er gitt det kommunale skadefellingslaget.

SNO vil i hvert enkelt tilfelle vurdere bistand ut fra bl.a. egen kapasitet. Miljødirektoratet og SNO har utarbeidet en veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag.

SPORHUNDEKVIPASJER

Sporhundekvipasjene i Innlandet kan være til god hjelp i skadefellingsforsøk. De er trent for å finne spor på barmark, og å følge dette selv om det er beitedyr og annet vilt i området. Ekvipasjene kan settes inn i sporingsoppdrag på bjørn, ulv, jerv og gaupe og er tilgjengelig for oppdrag på forespørsel.

I en skadefellingsssituasjon underlegges ekvipasjen skadefellingsleder, og godtgjøres av Statsforvalteren. Dette går utenom den økonomiske rammen som er gitt det kommunale fellingslaget. Ekvipasjen kontakter selv Statsforvalteren for avlønning. Andre oppdrag ansees som trening og avlønnes etter avtale med beitelag/dyreeier og SNO.

Statsforvalteren oppfordrer de kommunale fellingslagene til å bruke sporhundekvipasjene slik at fellingsforsøkene blir mer effektive og de får erfaring fra fellingsforsøk.

Sporhundekvipasjer for bruk ved skadefelling i Innlandet sommer 2021

Trysil	Harald Østmo	95 92 21 28
Løten	Gunnar Helge Arnekleiv	48 07 35 66
Gran	Turid Hovland	48 19 63 64
Lesja	Elise Lyftingsmo	90 96 98 04
Lesja	Jakob Grothe	91 19 76 75
Nord-Fron	Ingebjørg Jenssveen	41 64 46 25

Foto: SNO Gaupespor

Statsforvalterens rovviltberedskap

Statsforvalteren i Innlandet er opptatt av rask og korrekt saksbehandling og god informasjonsflyt ved rovvilthendelser. Vi har en felles vakttelefon og et godt servicenivå for å håndtere henvendelser om rovvilt i Innlandet.

Statsforvalteren har en beredskapsordning som er tilpasset det omfang og antall saker Innlandet har. Ordningen vil gi god tilgjengelighet og ivareta kravet om rask håndtering av skadefellingssøknader og oppfølging i akutt-situasjoner. Det vil bli gitt SMS-varsel til aktuelle kommuner, beitelag mv. ved sikker observasjon av ulv og ulveskade i beiteprioritert område, i tillegg til varsling i alle akutte situasjoner der Statsforvalteren gir skadefellingstillatelser på freds rovvilt.

For å bidra til å redusere skadeomfanget ved rovviltangrep, er det viktig at dyreeier/beitelag har gode interne varslingsrutiner for å høyne

beredskapen i beitelaget i akutte situasjoner. I tillegg er det viktig å raskt søke selv eller varsle kommunen slik at søknad om skadefelling blir sendt når grunnlaget er tilstede.

Statsforvalteren anbefaler derfor at dyreeier har som fast rutine å varsle de andre medlemmene i beitelaget, beitelagsleder og kommunen når Statens naturoppsyn (SNO) har konstatert rovviltskade på husdyr eller tamrein.

For øvrig vil alle skader og rovviltobservasjoner som er undersøkt av SNO og er konkludert med rovvilt, være tilgjengelig i Rovbasen – rovbases.no – men oppdateringene kan ta noe tid.

STATSFORVALTERENS ROVVILTBEREDSKAP • TLF 970 29 840

- Vakttelefon som gjelder beitesesongen 15. mai–15. september. Bemannet 08–21 alle dager.**
- Vakttelefon 1. januar–14. mai og 16. september–23. desember når det er virksom lisensfelling og kvotejakt. Bemannet 08–18 hverdager og 10–18 lørdag, søndag og helligdager.*

* Utvidet telefontid vurderes i perioder med ekstra høy beredskap.

** Både Statsforvalteren og politiet skal varsles ved alle avfyrte skudd, jmfør §17 i rovviltforskriften.

Utenom åpningstid varsles Statsforvalteren via SMS.

- SMS-varsling når tillatelse til felling er gitt og når skadegjørere er felt.
- SMS-varsling ved sikker observasjon av ulv/første dokumenterte skade av ulv i beiteprioritert område.
- SMS-varsling/epost til næringsorganisasjoner/tilgrensende statsforvaltere ved førstegangs dokumenterte observasjon av ulv.
- Ukentlig nyhetsbrev om rovdyr-/beitedyrhendelser i Innlandet, se nettside.

Informasjon fra Mattilsynet

Dyrevelferd på beite

Mattilsynet er opptatt av at husdyr skal ha trygge forhold på utmarksbeite, uten vesentlig risiko for sykdom eller skader. Beiting er et dyrevelferdsmessig gode. Det er dyreeiers ansvar å sikre sine dyr mot unødige påkjenninger, men også landbruks- og rovviltforvaltningen har et ansvar for at intensjonen i dyrevelferdsloven kan oppfylles.

Mattilsynet samarbeider tett med Statsforvalteren og rovviltforvaltningen for å forebygge skader forårsaket av fredet rovvilt. Fredet rovvilt utgjør en betydelig dyrevelferdsrisiko i mange områder. Mattilsynet forventer at nødvendige tiltak som eksempelvis økt tilsyn og skadefelling settes inn når faresituasjoner oppstår.

Husk krav til dokumentasjon – dyreholdjournal

Dyreeier skal ha oppdaterte skriftlige registreringer gjennom beitesesongen, som for resten av året. I dyreholdjournalen skal det stå opplysninger om merking, antall dyr sluppet på beite, døde dyr inkludert sannsynlig dødsårsak, helsetilstand, når dyr flyttes og hvis det skjer noe spesielt. Disse opplysningene er det som kalles dyreholdsjournal. Tilsyn med dyr på beite skal loggføres, f.eks. i en notatbok, med informasjon om tidspunkt, antall dyr, syke og skadde dyr osv.

Viktig med robuste dyr på beite

- **God helse:** Kun friske dyr skal slippes på beite. Søyer og lam skal være i god kondisjon.
- **Veiing ved slipp:** Det anbefales å veie lammene ved beiteslipp for å sikre et forsvarlig slipp og kunne ha en god oppfølging av tilvekst i sesongen. Dette vil også være en viktig dokumentasjon å henvise til ved tap på beite.

- **Beredskapsplan:** Vi anbefaler at beitelag og enkeltbrukere har en beredskapsplan til bruk ved akutte tapshendelser, med blant annet varslingsrutiner, beskrivelse av aktuelle tiltak og skisserte beredskapsarealer. Mattilsynet bidrar gjerne med veiledning på dette.
- **Sankerutiner:** Det er viktig at dyrene er sanket ned tidlig nok, både med tanke på fôr, risiko for tap til rovvilt og før ventende frost.

Mattilsynet kan vedta nedsanking eller samling av dyr

Dyreeier er ansvarlig for sine beitedyr. I spesielle situasjoner kan Mattilsynet fatte vedtak om forsinket beiteslipp, samling av dyr og tidlig nedsanking fra beite. Dyreeier kan da ha rett til en kompensasjon for å dekke ekstrakostnader.

Overvåkning av skrapesjuka hos småfe

Det skal varsles til Norsk Protein (kadaverbil) om selvdøde/avlivede småfe over 18 mnd., uansett dødsårsak. Dette gjelder også småfe som dør i utmark og som leveres til kadaverbil. Vi minner om at kadavrene må tildekkes før henting, gjerne med presenning eller lignende som hindrer åtseldyr.

Aktuelt regelverk for småfe innenfor Mattilsynets felt, se lovdatabasen

- Forskrift om velferd for småfe
- Forskrift om merking, registrering mv. av småfe
- Dyrehelseforskriften

Meld fra til Mattilsynet ved akutte hendelser og store tap av beitedyr til rovvilt

Felles sentralbord: 22 40 00 00 / www.mattilsynet.no – menyvalg: «kontakt oss», eller ta kontakt direkte med vårt lokale kontorsted.

Informasjon fra Statens naturoppsyn (SNO)

SNO har 16 roviltkontakter i Oppland og 12 roviltkontakter i Hedmark.

Roviltkontaktene utfører skadedokumentasjon ved mistanke om rovdyrskade på bufe/tamrein, bikuber og jakthunder.

Bestandsregistrering og kartlegging av rovdyrbestander er også viktige oppgaver for roviltkontaktene.

Statens naturoppsyn er foreløpig organisert etter de gamle fylkesgrensene til Hedmark og Oppland, men roviltkontakter og annet SNO-personell kan operere på tvers av grensene.

Spor- og synsobservasjoner av rovilt

For å kunne følge med i bestandssituasjonen av rovdyr er det viktig at alle antatte spor-tegn eller synsobservasjoner av rovdyr raskt meldes til en av SNOs roviltkontakter. Dette gjelder også funn av ekskrement fra brunbjørn, ulv og jerv til DNA-analyse. Roviltkontakten kan da, etter fastsatte retningslinjer, dokumentere dette slik at det blir registrert i det nasjonale overvåkningsprogrammet for store rovdyr. Det er til stor hjelp om det tas bilder av spor/spor-tegn og der målestokk blir lagt ved. Både bilder av sporavtrykk og av sporløypa er ønskelig.

Prosedyrer ved kadaverfunn

Funn av kadaver der det er mistanke om roviltskade skal umiddelbart meldes inn til en av SNOs roviltkontakter. Dette gjelder uansett kadaverets tilstand. Dersom lokal roviltkontakt ikke er tilgjengelig kan den nærmeste på lista kontaktes eller melding gis direkte til SNO. Det kan også legges igjen melding på mobilsvar/SMS.

Samleliste over kadaver datert tilbake i tid, og som ikke kan undersøkes, avvises av SNO (jf. erstatningsforskriften § 4c).

Når SNO v/roviltkontakt har undersøkt skader på husdyr, orienteres husdyreier om utfallet i etterkant dersom han/hun ikke selv er med på undersøkelsen. Ved nye skadesituasjoner forårsaket av bjørn og ulv, og i noen grad jerv og gaupe, varsles Statsforvalteren. Det samme gjelder ved tilsvarende dokumenterte rovilt-observasjoner.

I tilfeller der innleid tilsyn/kadaverhundekvipasjer finner roviltskade på bufe, tilrår Statsforvalteren at både SNOs roviltkontakt og husdyreier blir varslet umiddelbart.

På bakgrunn av roviltkontaktens rapport vil regionalt roviltansvarlig i SNO sette en endelig konklusjon. Da vil svarbrev gå ut til husdyreier. Denne konklusjonen vil inngå i grunnlaget når Statsforvalteren behandler søknader om erstatning.

Rovbasen

Både undersøkte skader, rovilmeldinger og innsendte DNA-prøver vil bli tilgjengelig i rovbasens innsynsløsning, www.rovbase.no, når konklusjonen blir satt, og der er konkludert med rovilt.

PRAKTISKE TIPS VED KADAVERFUNN

- *Noter kartreferanse (ev. avmerk på kart) og ta bilder – også nærbilde.*
- *Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom ikke GPS-kartreferanse er oppgitt. Sjekk om kartreferanse er riktig og det er viktig at UTM-innstillingen på GPSen blir brukt.*
- *Meld snarest fra til SNOs roviltkontakt (se telefonliste). Det er dyreeiers ansvar at skader blir meldt.*
- *Undersøk om det er ytterligere tap/skader i området.*
- *La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtseletere (ikke plast).*

Statens naturoppsyns rovviltkontakter

Skader meldes direkte til lokal rovviltkontakt eller annen rovviltkontakt i regionen.

OPPLAND 2021

Region Nord-Gudbrandsdal		
Jon Nørstebø	Lesja	91 51 66 79
Atle Erik Berget	Lesja	95 80 88 48
Asgeir Myhrmoen	Dombås	90 50 30 35
Kjell Gaukstad	Lom	90 15 73 62
Tor Erik Myhren	Skjåk	99 29 76 27
Anders Svare	Vågåmo	95 05 42 51
Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal		
Terje Stian Bjørke	Sør-Fron	90 10 63 84
Christen Bårdsløkken	Ringebu	91 15 37 29
Odd Steinar Granheim	Tretten	97 56 01 67
Eivind Fossum	Øyer	91 12 95 62
Hans Mathias Ulberg	Sør-Fron	99 35 28 58
Region Toten/Land/Hadeland		
Turid Hovland	Roa	48 19 63 64
Jon Petter Bergsrud	Gran	95 89 37 01
Kjell Arvid Briskodden	Dokka	95 93 52 66
Region Valdres		
Per Ivar Stensæter	Bagn	90 78 47 42
Stein Olav Windingstad	Rogne	95 70 99 33

Kontaktpersoner i Statens naturoppsyn Oppland

Esben Bø, Lom

Regionalt rovviltansvarlig

Telefon 95 72 27 33

esben.reidar.bo@miljodir.no

Ole Knut Steinset, Etnedal

Rovviltmedarbeider

Telefon 46 44 86 57

ole.knut.steinset@miljodir.no

HEDMARK 2021

Region Nord-Østerdal		
Jon Horten	Os	90 09 28 24
Ingebrigt Storli	Kvikne	97 70 69 36
Egil Rune Slåen	Folldal	91 39 63 60
Per Olav Follestad	Alvdal	97 18 94 88
Svein Erik Bjørke	Rendalen	97 04 17 96
Bjørnar Johnsen	Drevsjø	97 06 33 83
Region Sør-Østerdal		
Per Magne Opphus	Koppang	91 71 40 53
Arne Granberg	Engerdal	99 50 05 84
Erling Ness	Rena	97 67 48 08
Region Hedmarken		
Rune Bjørnstad	Hamar	90 83 57 09
Olaf Tørudbakken	Gaupen	95 03 10 65
Region Glåmdalen		
Martin Løvtjernet	Austmarka	95 75 14 92

Kontaktpersoner i Statens naturoppsyn Hedmark

Eivind Faldet, Folldal

Regionalt rovviltansvarlig dokumentasjon

Telefon 91 53 21 28

eivind.faldet@miljodir.no

Simen Bredvold, Åsnes

Rovviltmedarbeider

Telefon 91 82 72 96

simen.bredvold@miljodir.no

Fellingspersoner Sør-Norge

Lars Gangås, Stor-Elvdal

Fellingsleder

Telefon 41 61 08 81

lars.gangas@miljodir.no

Erik Ola Helstad, Rendalen

Telefon 90 99 16 98

erik.ola.helstad@miljodir.no

Stein Arne Brendryen, Folldal

Telefon 48 25 90 27

stein.arne.brendryen@miljodir.no

Thomas Holm Strømseth, Stor-Elvdal

Telefon 95 97 20 50

thomas.holm.stromseth@miljodir.no

Fellingsledere

Region Nord-Gudbrandsdal		
Vågå	Nils Øygarden	91 72 74 29
Dovre	Hans Kåre Vorkinnslie	47 46 24 78
Lesja	Tore Hemli	97 70 85 19
Lesja	Ola John Brækken	95 74 55 01
Skjåk	Morten Brekkum	97 61 91 34
Lom	Eva Ramen	40 29 65 50
Sel	Jan Olav Solstad	99 16 71 86
Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal		
Sør/Nord-Fron	Hans Bilben	90 79 16 06
Sør/Nord-Fron	Jan Ivar Svendstad	90 08 64 88
Sør/Nord-Fron	Terje Stian Bjørke	90 10 63 84
Ringebu	Christen Bårdsløkken	91 15 37 29
Ringebu	Arne Fossmo	90 07 45 99
Ringebu	Tore Hasle Kleven	99 00 67 15
Lillehammer	Gunnar Nyhus	48 12 37 87
Øyer	Asgeir Myhren	95 27 53 14
Gausdal	Bjørnar Kronberget	91 60 01 66
Region Toten, Land og Hadeland		
Gjøvik	Dagh Bakka	95 08 71 95
Østre Toten	Jan Haugen	95 86 90 23
Østre Toten	Per Erik Halvorsrud	90 72 58 05
Vestre Toten	Lars Pettersbakken	91 19 48 82
Nordre Land	Erik Eng	99 48 23 77
Søndre Land	Jørn E. Sand	90 65 86 93
Hadeland	Kjell Bakken	41 61 30 00
Region Valdres		
Sør-Aurdal	Espen Nerødegård	48 20 34 43
Etnedal	Hans Solbrekken-Ruud	90 10 48 92
Nord-Aurdal	Arvid Rabben	92 01 20 30
Vestre Slidre	Arild Brattrud	90 11 61 11
Øystre Slidre	Stig Heimudstad	90 64 34 12
Vang	Ivar Jonny Søndrol	97 52 34 08

Region Nord-Østerdalen		
Tolga	Jo Esten Trøan	90 68 02 08
Tynset	Kristian Lund-Vang	90 66 79 74
Alvdal	Simen Steigen	90 55 05 56
Folldal	Kjetil Streitlien	45 21 23 90
Os	Jørn Gisle Dalbakk	98 43 74 05
Rendalen	Ola Seming Undseth	91 84 47 01
Region Sør-Østerdal		
Engerdal	Vidar Trøen	92 01 58 70
Stor-Elvdal	Tord Strand	97 12 55 04
Elverum	Isak Halvorsen	40 22 65 90
Trysil	Jon Sørby	90 17 24 20
Åmot	Vidar Helgesen	40 03 95 17
Region Hedmarken		
Ringsaker	Olaf Tørudbakken	95 03 10 65
Hamar	Thormod Steenberg	99 51 68 51
Løten	Thomas Palerud	90 02 56 62
Stange	Geir Magnar Lillehov	91 79 16 04
Region Glåmdalen		
Våler	Kåre Holtmoen	90 77 07 68
Åsnes	Andreas Bjertnes	48 06 23 74
Nord-Odal	Jonny Rustad	91 74 22 51
Kongsvinger	Fredrik Lindberg	90 73 51 41
Sør-Odal	Vidar Sanderud	90 98 62 62
Eidskog	-	-
Grue	-	-

Foto: Sidsel Røhnbæk, SFN.

Kadaverhundekvipasjer

Bruk av kadaverhund øker sannsynligheten for å avdekke tap og tapsårsaker på et tidlig tidspunkt. Beitelag/dyreeier må ha godkjent avtale i forkant.

Region Nord-Gudbrandsdal

May Helen Brekken	Lesja	95 16 43 16
Solveig Hågå	Lesja	91 51 04 39
Jacob Grothe	Lesja	91 19 76 75
Silje Grothe	Lesja	41 22 88 77
Merete Brendjord	Lesja	90 59 56 91
Elise Lyftingsmo	Lora	90 96 98 04
Inger Marie Nyløkken	Lora	92 50 98 70
Nils Steinvik	Dombås	48 26 49 42
Knut Nyttun	Dombås	97 94 89 19
Mali Tungen	Dombås	90 64 41 95
Guttorm Myren	Bøverdalen	91 32 77 65
Randi Slålien	Bøverdalen	91 54 25 87
Torstein S. Ytre	Skjåk	90 11 52 51
Kari Hånsnar	Skjåk	99 16 26 02
Øyvind Teigen	Lom	95 87 95 88
Tom E. Rossing	Lom	47 80 54 58

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Tor Romsås	Ringebu	99 25 75 97
Arne Smestad	Ringebu	91 37 82 76
Asgeir Myhren	Tretten	95 27 53 14
Torill Albrechtsen	Øyer	91 11 10 22
Kristian Kronberget	Vestre Gausdal	95 27 76 94
Bjørn Bredvold	Lillehammer	97 77 50 53
Therese B. Rudi	Ringebu	40 75 48 89
Signhild Rudi	Ringebu	90 28 89 40
Terje Berntsen	Lillehammer	95 79 62 64
Astrid Olstad	Øyer	91 15 37 27
Gro Vestues	Ringebu	48 13 37 69
Morten Mathisen	Vinstra	90 58 28 55
Audun Ersvær	Vestre Gausdal	41 49 32 32

Beredskapstelefon kadaverhund:

913 43 554

Se også www.norskekadaverhunder.no

Region Valdres

Morten Steinsrud	Rogne	91 32 41 03
Eivind Arntzen	Aurdal	91 73 81 80
Christer Fredriksen	Fagernes	90 88 18 44
Emil Fauske	Etnedal	99 79 66 52
Roger A. Heiene	Etnedal	95 75 25 32

Region Toten, Land og Hadeland

Kristine Hansen	Bybrua	95 72 59 60
Gry Stenvold	Bybrua	91 15 95 95
Anne K. Ristebråten	Hunndalen	91 36 86 04
Trine Rudstaden	Dokka	95 11 97 71
Mina Scheie	Dokka	41 56 60 56
Stian Sveum	Dokka	90 69 24 47
Hans K. Kristiansen	Lunner	90 89 97 87
Turid Hovland	Roa	48 19 63 64

Region Nord-Østerdalen

Lisbet H. Granheim	Tolga	95 24 98 64
Erik Sletten	Folldal	91 54 64 02
Anne S. Borgfjord	Folldal	91 11 14 79
Hege Paulsen Fallet	Folldal	92 24 29 78
Kari Nystuen	Kvikne	90 66 18 09
Richard Bakli	Kvikne	41 61 32 96
Beate Ryen	Os	45 00 19 79

Region Sør-Østerdalen og Hedemarken

Elin Elg Trøen	Rendalen	48 09 20 02
Eivind Haugseth	Rendalen	90 77 02 23
Britt Bekkelund	Osen/Åmot	92 05 76 27
Hans Skårholen	Løten	90 02 98 70
Finn Åge Rasen	Åsvang	97 52 05 52

Region Solør

Synnøve Olsen	Åsnes	45 25 10 46
---------------	-------	-------------

Roviltnemnda i region 3/Oppland og region 5/Hedmark

Foto: Aud Hove

Roviltnemnda i region 3/Oppland.

Foto: Sidsel Røhnebak, SFHN

Roviltnemnda i region 5/Hedmark.

Nemndsmedlemmer i region 3/Oppland

Medlem

Aud Hove leder	Sp
Hans Kristian Enge nestleder	Ap
Anne-Marte Kolbjørnshus	Ap
Kari Anne Jønnes	H
Johannes Christian W. Gran	MDG

Varamedlem

Kjersti Bjørnstad	Sp
Olav Røssum	Sp
Erik Winther	Ap
Hanne A. Velure	H
Wenche H. Almestrand	Frp

Roviltnemndas hovedoppgaver er å forvalte nasjonal rovviltpolitikk, utarbeide regional forvaltningsplan med geografisk differensiert forvaltning, fastsette kvoter for skadefelling og lisensfelling på jerv, bjørn og ulv, kvote for jakt på gaupe og vedta budsjett for forebyggende og konfliktdempende tiltak.

Nemndsmedlemmer i region 5/Hedmark

Medlem

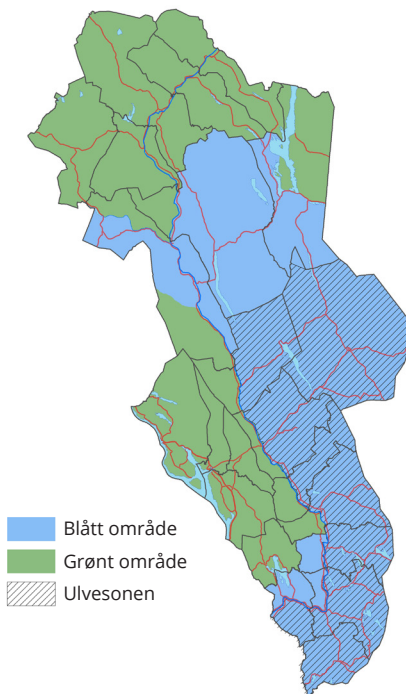
Stein Tronsmoen leder	Sp
Kjerstin Lundgård nestleder	Ap
Mari Gjestvang	Sp
Rune Øygarden	H
Jon Anders Mortensson	Sametinget

Varamedlem

Jesper Nohr	Sp
Turid Backe-Viken	Ap
Merete Furuberget	Sp
Truls Gihlemoen	Frp
Elle Merete M. Omma	Sametinget

Roviltnemndene har 6–8 møter i året. Begge nemndene har egne nettsider med bl.a. referater fra alle rovviltnemndsmøtene. Se Statforvalterens nettside.

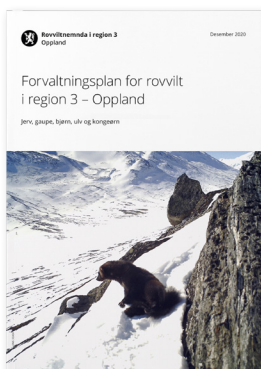
Forvaltningssoner i Oppland og Hedmark

OPPLAND

I forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland er fylket delt i tre. Et område er prioritert for yngling av jerv, et område prioritert for yngling av gaupe og et område er uten prioritet for yngling av freda rovvilt.

Rovviltnemnda i region 3 reviderte sin forvaltningsplan i 2020.

HEDMARK

I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark fra 2014 er fylket inndelt i ulike soner. Grønn sone er prioritert beiteområde der det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensiale. Yngling av gaupe og hekking av kongeørn kan forekomme. Blå sone rommer områder som er viktige for å oppnå bestandsmål for rovvilt og viktige beiteområder.

Hedmark har egen forvaltningszone for ulv innenfor blått skravert område. Denne forvaltningssonen går også inn i Viken.

Rovviltnemnda i region 5 er i gang med revidering av sin forvaltningsplan, og vil sende planen ut på høring i løpet av høsten 2021.

Midler til forebyggende og konfliktdependende tiltak

REGION 3/OPPLAND

Forbruk 2020 og budsjett 2021

Oppland fikk tildelt en budsjetttramme på kr 6.000.000 for 2020 og tabellen viser hovedposter for budsjett og forbruk i 2020. For 2021 har Oppland fått tildelt samme budsjetttramme på kr 6.000.000. Rovviltnemnda i region 3/Oppland vedtok 19. mars 2021 budsjett for 2021.

Tiltak	Budsjett 2020	Forbruk 2020	Budsjett 2021
Planlagt ekstraordinært tilsyn	500 000	500 000	550 000
Akutt tilsyn/avklare tap med kadaverhund	300 000	616 522	350 000
Tidlig sank	600 000	464 447	400 000
Beredskapsareal	60 000	40 000	60 000
Lokale radiobjelleprosjekt/tapsavklaring	900 000	716 239	850 000
Elektronisk overvåking/Oppland radiobjellelag	400 000	930 000	525 000
Andre tiltak	100 000	0	125 000
Kompetanseheving	240 000	180 000	180 000
Lokale FOU*	900 000	610 000	860 000
Akutte midler**	1 000 000	0	1 000 000
Skadefelling	1 000 000	1 120 503	1 100 000
SUM:	6 000 000	5 677 711	6 000 000

*Gjelder flere prosjekter; NJFF Oppland/gaupesporing, Kongeørnovervåking, NINA/Scandcam, NJFF Oppland/mer effektiv lisensfelling jerv og utdanning av sporhundekvipasjer.

**Akkutte midler er i hovedsak brukt til akutt tilsyn/avklare tap med kadaverhund og tidlig nedsanking.

TIDLIG NEDSANKING AV SAU I INNLANDET

Tidlig nedsanking har vist å ha god tapsreducerende effekt i akutte skadesituasjoner, særlig i områder med jerv. Det er avgjørende at alle besetningene i beiteområdet sannes ned så fort som mulig når en akutt skadesituasjon oppstår.

Mer enn åtte av ti skader på sau og lam forårsaket av jerv blir påvist etter 1. august, og 50% påvises etter 1. september. Tidlig nedsanking av sau må prioriteres i jervesonen, og Statsforvalteren anbefaler tidlig nedsanking primært i områder der det oppstår skader av jerv i august og utover. Det er viktig at beiteområder som har hatt betydelige tap til jerv de siste årene har beredskap til å gjennomføre tidlig sank.

Tidlig sank er tilskuddsberettiget dersom beiteområder/beitelag i samarbeid med kommunen søker Statsforvalteren i forkant. Kompensasjon er kr. 7 per dyr per dag for sau nedsanket før 1. september, og beregnes fram til 10. september. Statsforvalteren utbetaler bare tilskudd når tidlig nedsanking skyldes fredet rovvilt.

REGION 5/HEDMARK

Forbruk 2020 og budsjett 2021

Hedmark fikk tildelt en budsjetttramme på kr 16.000.000 for 2020 og tabellen viser hovedposter for budsjett og regnskap i 2020. For 2021 har Hedmark fått tildelt samme budsjetttramme på kr 16.000.000. Rovviltnemnda i region 5/Hedmark vedtok 24. mars 2021 budsjett for 2021.

Tiltak	Budsjett 2020	Forbruk 2020	Budsjett 2021
Ekstraordinært tilsyn	350 000	158 000	350 000
Akutte tiltak	1 855 000	533 818	1 300 000
Forberedt tidlig nedsanking	2 000 000	1 859 616	2 400 000
Utvidet tilsyn i kombinasjon med tidlig sank	550 000	913 500	580 000
Hjemmebeite	5 400 000	5 093 700	5 600 000
Flytting av sau	570 000	684 121	570 000
Gjerding	300 000	762 776	300 000
Gjerdeprosjektene i Trysil og Grue	750 000	773 023	1 000 000
Tekniske tiltak/elektronisk overvåking	900 000	587 000	500 000
Beredskapsarealer	0	0	0
Forebyggende tiltak i reindrifta	75 000	75 000	200 000
Konfliktdempende tiltak	800 000	801 000	800 000
Forskning, utvikling og evaluering	0	130 000	0
Skadefelling	2 400 000	2 190 102	2 350 000
Diverse	50 000	0	50 000
SUM:	16 000 000	14 561 656	16 000 000

Akutte tiltak

Det er satt av midler til akutte tiltak. Det kan være ekstraordinært tilsyn, flytting av beitedyr og/eller tidlig nedsanking. Søknad kan sendes hele beitesesongen, men alle akutte tiltak må være avklart med Statsforvalteren i forkant av iverksettelse.

Foto: Sidsel Rønnebak

Foto: Viltkamera

Status rovviltbestander

REGION 3 OG REGION 5

Status for jerv, gaupe, bjørn og ulv er hentet fra siste offisielle rapporter for artene per 10. mai 2021. Alle rapporter finnes på www.rovdata.no. Her er også informasjon om biologi, forvaltning og forskning om de fire store rovdyrartene, samt kongeørn.

Freda rovvilt – Bestandsmål og status per 10. mai 2021	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
Bestandsmål/antall ynglinger i region 3	4	5	–	–
Bestandsmål/antall ynglinger i region 5	5	10	3	4–6* (3 helnorske)
Nasjonalt bestandsmål	39	65	13	4–6*
Status/antall ynglinger per 10. mai 2021 i region 3	6	**	–	–
Status/antall ynglinger per 10. mai 2021 i region 5	15	**	**	**
Status/antall ynglinger per 10. mai 2021 nasjonalt	44	**	**	**

*Sammen med region 4 | **Registrering er ikke avsluttet.

Lisens- og kvotefelling 2020/2021	Jerv		Gaupe		Bjørn		Ulv	
	10.09.20–15.02.21	01.02.21–31.03.21	21.08.20–15.10.20	01.10.20–31.05.21				
Vedtatt kvote for lisens/kvotejakt i region 3	12	8	–	–	–	–	–	–
Antall dyr felt på lisens/kvotejakt i region 3	2	7	–	–	–	–	–	3
Vedtatt kvote for lisens/kvotejakt i region 5	30	–	3	–	–	–	–	12*
Antall dyr felt på lisens/kvotejakt i region 5	24	–	2	–	–	–	–	2

*Utenfor ulvesone.

Skadefelling 2020	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
Skadefelling i region 3/Oppland 2020	0	0	0	1
Skadefelling i region 5/Hedmark 2020	6	0	3	5

Kvote for betinget skadefellings-tillatelser 2021/2022

Rovviltnemndene har vedtatt sine kvoter for betinget skadefellingstillatelse for perioden 1. juni 2021–15. februar 2022.

Antall dyr	Hedmark	Oppland
Jerv	17	6
Gaupe	*	1
Bjørn	3	3
Ulv	10	6

*Nemnda har ikke myndighet, men har anbefalt Miljødirektoratet å tildele kvote på 1 dyr.

Foto: Tore Grønlien

Viltkamera og flaggliner til utlån

Statsforvalteren har 91 viltkameraer til utlån, disse kan brukes under pågående skadefellingsforsøk i Innlandet. Lån og bruk av kameraene avklares med Statsforvalteren på forhånd, og ansvarlig for kameraene skal sette seg inn i retningslinjene for bruk av dem. Kameraene oppbevares på åtte steder i Innlandet, og eventuell henting/levering av kameraer avtales med de ansvarlige:

REGION 3/OPPLAND

Hadeland: Kjell Bakken, T: 41 61 30 00 (16 stk)

Sør-Fron: Terje Stian Bjørke, T: 90 10 63 84 (15 stk)

Øyer: Asgeir Myhren, T: 95 27 53 14 (15 stk)

REGION 5/HEDMARK

Tynset: Brynjar Strømsås, T: 90 08 51 03 (10 stk)

Stange: Geir M. Lillehov, T: 91 79 16 04 (10 stk)

Elverum: Isak Halvorsen, T: 40 22 65 90 (10 stk)

Rena: Vidar Helgesen, T: 91 74 67 96 (8 stk)

Koppang/Trysil: Simen Skavern, T: 94 89 57 94 (7 stk)

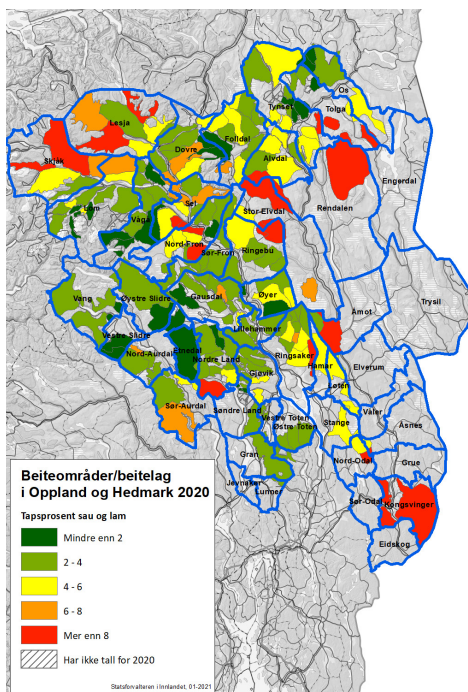
Statsforvalteren har i tillegg to flaggliner til utlån, lån av disse avklares på forhånd.

Tap av sau på utmarksbeite

Tap av sau registrert gjennom organisert beitebruk i 2020 var 4,04% for Innlandet (Hedmark 4,67% og Oppland 3,79%). Det er store variasjoner i tap mellom regioner, beitelag og beiteområder og fra år til år. Som tapskartet viser, er det mange beitelag som har små tap på utmarksbeite. Tall fra organisert beitebruk viser at 74% av Opplandssauen og 46% av Hedmarkssauen, i alt 210.000 sau, ble sluppet i beitelag hvor det gjennomsnittlige tapet var lavt, under 4%. 10 beitelag i Oppland og 10 beitelag i Hedmark hadde i 2020 tap over 8%.

Søknader om rovvilterstatning

Høsten 2020 søkte 300 saueprodusenter, 171 fra Oppland og 129 fra Hedmark, om erstatning for 6.200 sau tapt til rovilt. Det var 34 færre søknader enn året før. 3.800 sau ble erstattet med kr 9.200 000. I Innlandet ble i 2020 flest sau erstattet til jerv (56%). Deretter ulv (18%), gaupe (14%), kongeørn (7%), bjørn (3%) og ukjent fredet rovilt (2%).

Beitenæringa i Innlandet

Innlandet er Norges største utmarksbeitetylke og har samtidig bestandsmål for alle de fire store rovdyrartene. I 2020 søkte 20 % av saueprodusentene i Innlandet om erstatning for sau tapt av rovdyr.

Sau på utmarksbeite i Innlandet

Innlandet har 1.620 saueprodusenter som slapp 339 000 sau på utmarksbeite i 2020. Av disse er 1.420 medlem av et beitelag og slapp 319.000 sau. Innlandet er det absolutt største sauefylket i landet med sau på utmarksbeite. Deretter kommer Vestland med 282.000 sau og Trøndelag med 188.000 sau registrert gjennom organisert beitebruk. For 2020 er det i Innlandet samlet inn statistikk fra i alt 134 beitelag/195 beiteområder gjennom organisert beitebruk. Rapportene fra beitelaga viser i hovedtrekk god organisering, mye tilsyn og samarbeid.

Hovedtrend for saueholdet i Innlandet er at antall dyr på utmarksbeite er forholdsvis stabilt i mange regioner, men med en total reduksjon på 4% siste år. Sauetallet har vært relativt stabilt siste 20 år i Oppland. I Hedmark er det store regionale ulikheter, og det totale sauetallet er redusert med 10% siste 20 år.

Det er store ulikheter mellom regionene i Innlandet, og det er særlig Sør-Østerdalen og Glåmdalen som har stor prosentvis nedgang i antall sau på utmarksbeite. Nedgang i dyretall på Hadeland skyldes i hovedsak at kommunene Lunner og Jevnaker er overført til Viken. Nedgang i Sør-Østerdal og i Glåmdalen skyldes at utmarksbeiteområdene er i og nær ulvesona. 7 kommuner i tidligere Hedmark fylke har ikke har beitelag registrert i OBB, og det er Våler, Grue, Eidskog og Sør-Odal i Glåmdalen og Elverum, Trysil og Engerdal i Sør-Østerdalen.

Antall produsenter viser en nedgang på 6% for hele fylket, og endringene er størst i Sør-Østerdal og Glåmdalen. Samtlige regioner har nedgang i antall foretak, slik at antall sau per besetning er økende.

Foto: Sidsel Røhnebak, SFN.

Klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn besøkte Fåvang gjetelag i august 2020.

Tall fra organisert beitebruk i Innlandet i 2020

Region	Antall søyer og lam sluppet	Antall sau i Innlandet	Antall produsenter	Endring i dyretall 2019-2020 (%)	Antall dyr per besetning på utmarksbeite
Nord-Østerdal	61 790	19 %	254	-2 %	243
Nord-Gudbr.dal	59 984	19 %	262	-2 %	234
Midt-Gudbr.dal	51 655	16 %	203	0	254
Gjøvik, Toten, Land	43 691	14 %	211	0	207
Lillehammer reg.	33 541	11 %	151	-2 %	222
Valdres	30 168	9 %	149	-5 %	202
Hedemarken	20 605	6 %	121	-12 %	170
Sør-Østerdal	8 633	3 %	23	-23 %	375
Hadeland/Gran	8 037	2 %	39	-32 %	130
Glåmdalen	974	0,3 %	9	-16 %	108
Innlandet	319 089	100 %	1 422	-4 %	224

I Innlandet ble det i 2020 sluppet i gjennomsnitt 224 søyer og lam per besetning på utmarksbeite. For de store saueregionene variere snitttallet fra 254 til 202 sau. Sør-Østerdalen har det høyeste snitttallet med 375 søyer og lam per besetning. De minste besetningene i snitt finner vi på Hadeland og i Glåmdalen.

Storfe i utmarka

Sommeren 2020 var det om lag 28.300 mjølkeku og ammeku fra 1.400 besetninger og 36.300 ungdyr fra 1.500 besetninger på utmarksbeite i Innlandet. Dette er tilnærmet likt med 2019.

Kart over sauetetthet i beiteområdene i Innlandet

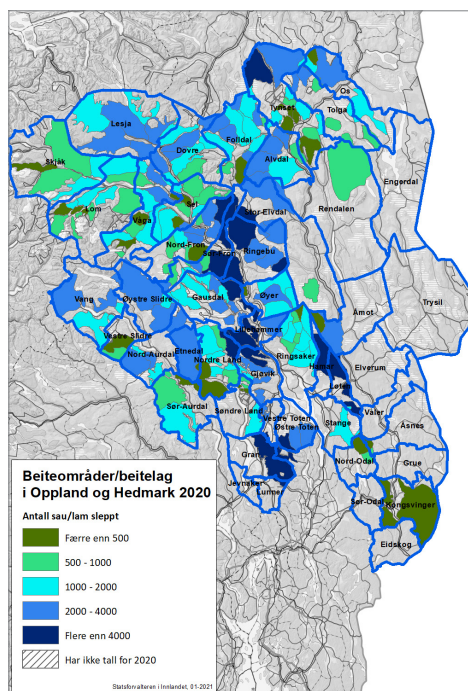

Foto: Sidsel Rønhøek, SFN.

Erstatning for tap av husdyr grunnet fredet rovvilt

Søknadsfrist erstatning for tap av husdyr grunnet fredet rovvilt 2021:

HUSDYR: 1. november 2021

TAMREIN: 1. april 2022

Alle tap av husdyr erstattes etter søknad fullt ut når det er påvist at fredet rovvilt har forårsaket tapet (konkludert med «antatt» eller «dokumentert» rovvilt av SNO).

Det gis også erstatning når det er sannsynlighetsovervekt for at tapet skyldes rovvilt. Statsforvalteren vurderer bl.a. påviste tap til fredet rovvilt, kunnskap om rovviltbestandene i området, tapsforhold i inneværende og tidligere år, og opplysninger om besetning og drift som gis i søknaden, fra kommune/landbrukskontor og Mattilsynet. Ved erstatning for sannsynliggjorte skader skal normalt tapet trekkes fra (tap som normalt oppstår i sauebesetningen uten rovvilt i området).

Søknaden må leveres i Elektronisk søknads-senter: soknadssenter.miljodirektoratet.no

Ved funn av skadde/døde dyr må dyreeier selv forevise kadaveret for SNO dersom det er mistanke om rovviltskade. Statsforvalteren forholder seg til SNOs konklusjon om dødsårsak. Dersom det unnlates å melde om kadaverfunn der det er mistanke om rovviltskade, skal erstatningen avkortet eller bortfalle. Dyreeier må søke om erstatning selv om SNO har vært på stedet og dokumentert rovviltskade.

Foto: Privat vilkamera

Det skal føres tilsyn med dyr på utmarksbeite i et omfang som er tilpasset besetningsstørrelse og lokal risikovurdering, minst en gang i uka. Målsettingen med dette er å hindre unødvendig lidelse hos dyra. Det forventes høyere tilsynsfrekvens i områder der det er kjent at rovvilt er en risikofaktor, enn i områder uten eller med tilfeldig forekomst av rovvilt.

Dyreeier har et selvstendig ansvar for å følge opp en akutt situasjon. Oppstår det akutte situasjoner, enten ved stor uro i flokken, savnede, drepte eller skadde dyr, bør dyreeier henvende seg til Statsforvalteren for eventuelt vurdering av muligheter for midler til forebyggende tiltak.

DOKUMENTASJONSKRAV

Det er et vilkår for å få erstatning at dyreeier leverer besetningsdata på individnivå med søknaden. Dette innebærer oversikt over:

- ID-merker (ørenummer) over alle søyer og lam i besetningen.
- Slektskap mellom alle søyer og lam.
- Oversikt over skade- og dødsårsak for alle skadde/døde dyr i besetningen (ikke bare de det søkes erstatning for).

Dokumentasjonskravet er absolutt. Erstatningen vil bli avkortet dersom oppdatert besetningsliste ikke er lagt ved søknaden.

Søknadene behandles etter forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt av 30. mai 2014 nr. 677.

Kort fortalt!

STATSFORVALTERENS VAKTTELEFON: TLF 970 29 840

Ved funn av kadaver der det er mistanke om roviltskade:

- La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtseletere.
- Notér kartreferanse (ev. avmerk på kart) og ta bilder – også nærbilde.
- Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen, og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom ikke GPS-kartreferanse er oppgitt.
- Meld snarest fra til en av SNOs roviltkontakter, uansett kadaverets tilstand.

SNOs lokale roviltkontakter i Innlandet

Region Nord-Gudbrandsdal

Jon Nørstebø	91 51 66 79
Atle Erik Berget	95 80 88 48
Asgeir Myhrmoen	90 50 30 35
Kjell Gaukstad	90 15 73 62
Tor Erik Myhren	99 29 76 27
Anders Svare	95 05 42 51

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Terje Stian Bjørke	90 10 63 84
Christen Bårdsløkken	91 15 37 29
Odd Steinar Granheim	97 56 01 67
Eivind Fossum	91 12 95 62
Hans Mathias Ulberg	99 35 28 58

Region Toten, Land og Hadeland

Turid Hovland	48 19 63 64
Jon Petter Bergsrud	95 89 37 01
Kjell Arvid Briskodden	95 93 52 66

Region Valdres

Per Ivar Stensæter	90 78 47 42
Stein Olav Windingstad	95 70 99 33

Region Sør-Østerdalen

Per Magne Opphus	91 71 40 53
Arne Granberg	99 50 05 84
Erling Ness	97 67 48 08

Region Nord-Østerdalen

Jon Horten	90 09 28 24
Ingebrigt Storli	97 70 69 36
Egil Rune Slåen	91 39 63 60
Per Olav Follestad	97 18 94 88
Svein Erik Bjørke	97 04 17 96
Bjørnar Johnsen	97 06 33 83

Region Hedemarken

Rune Bjørnstad	90 83 57 09
Olaf Tørudbakken	95 03 10 65

Region Glåmdalen

Martin Løvtjernet	95 75 14 92
-------------------	-------------

Dersom lokal roviltkontakt ikke er tilgjengelig, kontakt:

Regionalt roviltansvarlig Oppland

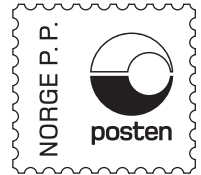
Esben Bø	95 72 27 33
Ole Knut Steinset	46 44 86 57

Regionalt roviltansvarlig Hedmark

Eivind Faldet	91 53 21 28
Simen Bredvold	91 82 72 96

Fellingspersonell Sør-Norge

Lars Gangås (fellingsleder)	41 61 08 81
Erik Ola Helstad	90 99 16 98
Stein Arne Brendryen	48 25 90 27
Thomas Holm Strømseth	95 97 20 50

Returadresse:

Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987, 2626 Lillehammer

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Sentralbord 61 26 60 00
Vakttelefon for rovvilt 97 02 98 40
statsforvalteren.no/innlandet

MILJØVERN, LANDBRUK OG NÆRINGSUTVIKLING

Haavard Elstrand – direktør 62 65 12 05 / 41 62 42 02

NATURMANGFOLD OG VERNEOMRÅDER

Vebjørn Knarrum – avdelingsdirektør 61 26 60 70 / 95 23 15 75
Steinar Fossum – underdirektør 61 26 60 69 / 48 12 89 65
Therese Ruud 61 26 60 66
Benedicte Broderstad 61 26 60 55
Ståle Sørensen 62 55 11 70
Thomas Olstad 62 55 11 81
Rannveig Helgesen 62 55 11 75

JORD OG MAT

Erik Lagethon – avdelingsdirektør 61 26 61 60 / 90 97 26 83
Silje Bøe 62 55 12 08
Julie Slettetveit 62 55 12 50
Jorunn Stubbsjøen 62 55 12 06
Sidsel Røhnebæk 61 26 61 54

STATENS NATUROPPSYN

Sentralbord 73 58 05 00
Regionalt rovviltansvarlig Oppland: Esben Bø 95 72 27 33
Regionmedarbeider rovvilt Oppland: Ole Knut Steinset 46 44 86 57
Regionalt rovviltansvarlig Hedmark: Eivind Faldet 91 53 21 28
Regionmedarbeiderrovvilt Hedmark: Simen Bredvold 91 82 72 96

MATTILSYNET

Sentralbord 22 40 00 00
www.mattilsynet.no